

willen er enkele

hoone Poort, ans ellende, vers op den goe i te vragen: wat stus, die terug elke plaats heeft achterwaarts (de arts (de „hande- Christus' Geest)

moet in ver en gemeedelijke eid voor „een“ en“ ongeduldige, precies als mijn ar wordt alleen icht, als hij is n, „de“ vader hand-zetting van van Gods open loelende op den gos openba n heer A. Janse, mmer van voor meerde lijn voor

n. Verkeerd: over „vrouwen- is kan daar ook mijn feuilleton, rorsteling om de ingschap) onder igang te geven; idueele, ontheo- l mensch (Saul) ment ontplooid n; Sauls zonen ij het opus ope- pend volk, daar- van het besef, id nog de „span- iedereen amble- eling van Chris- het koningshuis, aaat, te zuiveren ul, de geschon- e verdraagzaam- en Goeden Her- de schapen; en

ieven over twij- eid van wie den bezoekt. Goed, Christus, die op ht op elf disci- rijzenis, Zondag- ie eenzaamheid, haar plaats: — g van den ZON- nend voor Tho- p ZONDAG pre- het opzettelijk thebbenden Mes- rd at hij Thomas neer; worsteling zijn apostelen; als verhoogde,

12. sa vlak voor n Elisa om „geest“. Ver- tikheid, perora- t lijken op Elia, „mogen zien“ ed, althans om Oude Testament ar de wensche- lijkheid, dat op a) het individu- een man-in-uit- t algemeen eeren priester, 2 laat worden; eene ambt der een koninklijk niemand meer

drage niemand twee derde van jn ambt, daarin er bij Elia-Elisa id, dat de aris- ingspositie nog n de profeten- de Geest open- meester, Elia, n komt er een erde, nog steeds fzondering, ogen niet den Jordaan voert, is het pleit be- „het „type“ as; de generale NOG moet er AAS. Er is rijk- ankelijk van een rijkdom, gelijk

elk moment van 't O.T., is toch weer be- trekkelijk arm; daarom is er VOORUITGANG, als Elia, schoon zelf nog „vader“ heetend, een gewoon sterfbed heeft, en als de Dooper (die immers „Elia“ heet) straks sterft in een kerk, tegenbeeld van hemelvaart; want alle oud-testamentische aristocratische ambts- dragers moeten „minder worden“, Christus moet „wassen“. Daarom is het volstrekt geen „trac- tatie“, als Elia dat zien „mag“, hij „MOET“ het zien, en zijn meester weet, naar boven gaande: „nog is het einde niet“. Enzovoort.

6. Paulus' doorn in het vleesch. Ver- keerd: Paulus' lijden dadelijk co-ordineeren met elke zuster, die den dominee bij zich heeft omdat ze ziek is. Goed: een poging, om het speciale van Paulus' als apostel te zien: verband tusschen zijn doorn en zijn prediking, en de plaats, die 'tWOORD (dan wel Paulus' „visioenen“) daarbij hebben; beteekenis van zulk een „vreem- den“ lijder als „dwazen“ heraut van het Evangelie der „dwaasheid“ in het cultuurdronken, keizer-ver- goddelijkende heidendom van Christus' dagen.

Eindelijk: laat niemand denken aan pedante cri- tiek op collega's. Ik zie zelf, nog eens, veel fouten in eigen werk; erken, dat onze predikanten nog zoo goed als geen gereformeerde litteratuur hebben, want de geschiedenis der Godsopenbaring is tot nu toe alleen in onvoltooide, fragmentarische, dic- taten onder ons behandeld; voorts is er een groot gevaar van inlegkunde (ik vermoed, dat dan ook velen ze zullen „zien“ in bovenstaande voorbeel- den); en eindelijk: onze predikanten hebben veel te veel werk. Neem de leerlingen van welke faculteit ge maar wilt, dokters, advocaten, enzovoort; leg hun den eisch op, twee maal per week een uur ongeveer te spreken voor een zoo gemengd „publiek“ als de dominees heb- ben, met gezag van... God te spreken over een onderwerp uit hun „wetenschap“, en dan met erkenning van de encyclopaedische plaats, die dat onderwerp heeft in hun weten- schap, geef hun daarbij minstens evenveel bij- werk al de 6 dagen van de week; en ik ben er zeker van, dat zij het geen haar beter zullen doen, nu als groep genomen; en ook, dat veel critiek op dominees zou verstommen.

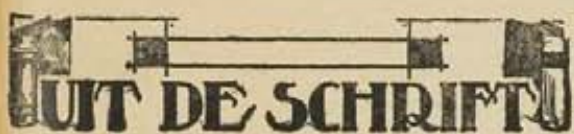
Ik treed dus niet als criticus op, doch wil alleen duidelijk zeggen, hoe m.i. de zaken staan, als wij ze belichten uit wat wij toch immers als ons geloof belijden voor God; — en welken kant het langzaam, maar zeker, uit moet. Want dat het tot nu toe mis gaat, bij anderen en mijzelf, daar ben ik vast van overtuigd. Een „enquête“ over de prediking helpt me ook niets; want de vragen om reformatie van de prediking zijn dikwijls verre van de reformatie zelf; ze zijn er óók naar, die vragen....

Volgende week enkele opmerkingen ten besluite. K. S.

¹⁾ Verschillende manieren, om een tekst te „bezien“, „te be- naderen“, „op te vatten“, „aan te pakken“ (zooveel woorden, zooveel ongelukken).

²⁾ Wat zijn korte preeken? Een scheurkalender- blaadje, uitgerekt in 3 kwartier, geeft een lange, een brochure, samengedrongen in 5 kwartier, geeft een korte preek. Maar 't volk zegt, dat de eerste kort, de tweede lang is.... o volk!

³⁾ Toch krijgen we in bijna alle bladen constructies van de ziel van Elia, omdat er een bed, en een stoel, deze dan twee keer, in het verhaal voorkomen: Zie voorgaand nummer.

Voor het publiek.

En hij sloeg het water, en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld, en Elia ging er door. Als nu de kinderen der profeten, die tegenover te Jericho waren, hem zagen, zoo zeiden zij: de geest van Elia rust op Elia....

2 Kon. 2:14, 15.

Het is voor Elia's geloofskracht van groote be- teekenis geweest, dat hij zijne wonderdaad te ver- richten had ten aanschouwe van een groote groep menschen.

Blijkbaar heeft God dit zoo gewild. De vijftig profeten, die aanvankelijk Elia en Elia tot aan den Jordanoever hadden vergezeld, zijn daar gebleven. Zij wisten, dat Elia alléén zou terug- komen, en zij wilden zooveel mogelijk van alles getuige zijn. Straks verschijnt dan ook de profeet op den tegenoverliggenden oever, en aller opmerk- zaamheid is op hem gericht. Ongetwijfeld heeft God dit aldus beschikt, opdat het aanschouwen van Elia's geloofsdaad de profetenleerlingen zou brengen tot erkenning van Elia's gezag. Maar de Heere heeft het óók gedaan voor Elia zélven. Immers heeft Hij het als middel gebruikt om het geloof van Elia tot krachtige uiting te brengen. Er was publiek bij. Vijftig menschen stonden aan den overkant in de grootste aandacht toe te zien; en juist zulke menschen voor wie Elia's geloofs- kracht nu moest uitkomen. Dat was van Gods kant een sterke maatregel om den profeet tot

hooge openbaring van zijn geloof te brengen. Elia kwam niet eenzaam, in stilte, aan den waterrand, zoodat hij, ongezien, eerst nog de kansen kon overwegen, en gelegenheid had te wachten, te be- rekenen, en te twijfelen; hij kon zijn geloofsstuk niet eerst eens heimelijk beproeven; maar God zet hem direkt voor de publieke tribune. God forceert het.

Dat was een sterke maatregel. Maar het was wijsheid, goddelijke leiding voor den jongen knecht des Heeren. En mede door deze uiterlijke om- standigheden heeft de Heere Elia de verantwoor- delijkheid voor zijne houding en optreden doen gevoelen, en hem genóópt om zijne geloofskracht, biddend, tot de hoogste spanning en de rijkste uitwerking te brengen.

Uiterlijke omstandigheden, — zeker, — maar hebben wij voor de waarde daarvan en de bedoe- ling Gods daarmede wel genoegzaam oog?

Wij zijn diep overtuigd, dat onze geloofskracht afhangt van innerlijke omstandigheden. En terecht. De Christen heeft zijne eenzaamheid en zijne binnenkamer, waar hij in gebed en ootmoed de kracht des Heiligen Geestes inroept en ontvangt. Ook Elia had zoo juist dezen verborgen omgang met God genoten, bij den open hemel en de bede om twee deelen van Elia's geest. En toch heeft de Heere vervolgens eene uiterlijke omstandigheid, — het bijbrengen van toeschouwend en afwachgend publiek, — aangewend om Elia's geloofskracht hooger op te stuwen en tot rijker uitwerking aan te drijven.

En aldus handelt God nog altijd. Hij zet Zijne Kerk midden in de menschenwereld, en elk onzer persoonlijk dagelijks in het openbare leven. Uit zijn binnenvortrek treedt de Christen altijd weer onder 'toog van het publiek; een publiek, dat, gelijk de profeten, zonen, scherp toeziet of hij nu de Jor- daan van moeilijkheden door zijn geloof zal over- winnen. Op het kantoor of de beurs, in den trein of werkplaats, in winkel en bedrijf, — altijd is er eene tribune van toeschouwers. Zelfs ons ziek- bed staat tegenwoordig in de groote zaal eener ziekeninrichting.

Verstaan wij Gods bedoeling daarmede?

Want nu komen de moeilijkheden en zorgen; allerlei beproeving, soms zware, wordt ons deel; — het is de Jordaan waar wij dóór moeten. En van rondom zijn de oogen op ons gevestigd.

Beseffen wij dan onze verantwoordelijkheid als dienstknecht en dienstmaagd des Heeren? Wij, met den mantel van ons door God gegeven profetisch ambt? Gevoelen we den heiligen prikkel, dien God ons uit de toeschouwende omgeving doet toekomen, om ons geloof op te voeren tot hooge daden?

Ja, wij hebben onze eenzaamheid, gelijk Elia, waar wij bidden en roepen naar den hemel. Maar dan moeten wij voor 't publiek, elk voor het zijne. En ach, hoe wordt er dan gearzeld en getwijfeld. Hoe vaak laten wij ons dan aan de menschen zien in de jammerlijkheid van ons klein geloof. Hoe loopen wij dan aan den Jordanoever onzer be- proevingen heen en weer, zoekend, evenals de wereld, naar eene doorwaadbare plaats. En de toeschouwers wenden zich af. Zij hebben het ge- zien. Wij zijn gelijk zij. En de naam des Heeren wordt miskend.

Verstaan wij dan de les uit deze geschiedenis. En brengen wij haar, staande voor het diepe water onzer beproevingen, in praktijk. Prikkele de weten- schap, dat veler blik op ons gericht is, ons tot diep gevoel van verantwoordelijkheid. En — hoe klein wij voor den Heere mogen zijn in de eenzaam- heid — staan wij voor het publiek in hooge ge- loofskracht; en beantwoorden wij de bedoeling, die God met onze omgeving heeft, door, gelijk Elia, met een sterke roep naar boven, de wateren in het geloof te slaan; zoodat wij als koningen schrijden door beproeving en leed, en men op ons toetredt met de bekentenis: — de Geest des Heeren rust op hen.

U.

v. A.

Kerkelijk besef.

Het treft wel eigenaardig, dat een vraag van één onzer lezers komt op het oogenblik, waarop we juist van plan waren iets te schrijven naar aan- leiding van eenige ingezonden stukken in de „Leid- sche Kerkbode“. Onze abonnee, die zijn vraag stelt, schrijft als volgt:

„Mag ik naar aanleiding eener discussie U eens een vraag stellen ter beantwoording in uw blad?

„De vraag luidt:

„Is het standpunt van Dr Gunning goed te keuren, dat hij diensten leidt in verschillende kerken? Dit in het licht gezien van het streven naar meer eenheid in de kerken.

„Zou hij dit mogen doen wanneer hij geen emeritus- predikant was. (van de Syn. n.l.)

„Ondergeteekende was in deze discussie van mee-

ning, dat afgezien van het mooie in het idealisme van Dr Gunning, dit standpunt niet goed te keuren is en dat op die manier de zuivere beginselen nood- wendig in het gedrag moeten komen, omdat alsnog de verschillen te groot zijn.

„Daarentegen vonden mijn opponenten deze handel- wijze zeer sympathiek en navolgenswaard, vonden onze kerken (de Geref. n.l.) te star dogmatisch.

„Ik heb de heeren voorgesteld deze vraag te doen in uw blad en het antwoord te doen circuleeren.“

We meenen dat omtrent deze kwestie in onze kerken nog al heel wat misverstanden bestaan.

In deze meening werden we niet weinig versterkt door wat we in de „Leidsche Kerkbode“ lazen. Broeder van der Mey uit Rijnsburg had in de „Leidsche Kerkbode“ van 3 September het vol- gende geschreven:

„J.I. Maandag las ik in de „Nieuwe Leidsche Cou- rant“, dat bij de bevestiging van Ds Ponstein, Christe- lijk Gereformeerd predikant te Lisse, afgevaardigden zijn geweest van de Geref. Kerk. Ik kon mijn oogen niet gelooven, maar het stond er. Nu vraag ik mijzelf af: waar gaan wij naar toe, als onze Geref. Kerke- raden zelf de kerkelijke grenzen doen verslappen? Eén van beide; de Chr. Geref. Kerk heeft gelijk, maar dan wordt het tijd, dat wij één worden; of de Geref. Kerk heeft gelijk, maar dan moet men ook de kerkelijke grens handhaven. Maar men moet m.i. niet over de kerkmuren zonder meer de Chr. Geref. Kerk als een zusterkerk erkennen. Want dit is meer dan een be- leefdheidsvorm. Dat steunt de Chr. Geref. Kerk in haar actie. Laat men toch de grens zuiver houden! Anders zal het niet anders dan schade brengen voor de Geref. Kerk.“

Op het ingezondene van br. v. d. Mey ontvingen we twee stukjes, die we hier laten volgen. Nog een derde broeder wilde iets schrijven in denzelfden geest, maar hoorende wat reeds ingekomen was, zou hij het maar eerst eens aanzien.

We hadden het wel gedacht, dat men dat niet alge- meen met br. v. d. Mey eens zou zijn. Wijzelf ook niet.

Maar 't is niet kwaad, dat men over dergelijke aan- gelegenheden over en weer, mits op de goede manier, zijn meening eens uit.

BOUWMAN.

OPEN BRIEFJE AAN Br. A. v. d. MEY Gzn TE RIJNSBURG.

Lisse, 8 September 1931.

Waarde Broeder,

U hebt — gelijk ik uit uw ingezonden stukje in de vorige Kerkbode bemerk — eenige moeilijke oogen- blikken gehad, toen u in de „Nieuwe Leidsche Courant“ las, dat de Raad der Gereformeerde Kerk te Lisse vertegenwoordigd is geweest bij de bevesti- ging (bedoeld zal wel zijn: intree) van Ds Ponstein bij de Christelijk Gereformeerde Kerk alhier. U ziet hierin een doen verslappen van de kerkelijke grenzen, een erkennen zonder meer van de Chr. Geref. Kerk als een zusterkerk, en een steunen van deze kerk in haar actie. En de verzuiging ontsnapt u: Waar gaan we naar toe?

Laat ik u met 'n enkel woord gerust mogen stellen! Het ligt allerminst in de bedoeling van den Raad onzer kerk, slooperswerk te gaan verrichten ten op- zichte van de kerkmuren (al ware het te wenschen, dat deze niet bestonden!). Evenmin beoogt onze Kerke- raad, de Chr. Geref. Kerk in haar „actie“ te steunen. (Ik plaats dit woord met opzet tusschen aanhalings- teekens, omdat u vermoedelijk wel niet het oog zult hebben op haar arbeid tot uitbreiding van Gods Koninkrijk, doch bepaaldelijk op haar „strijd om het bestaan“, dien ook wij metterdaad wel gaarne anders gevoerd zouden willen zien). En het zij ook verre van ons, dat wij eigen historie zouden willen ver- loochenen.

Waarom wij dan toch over en weer afgevaardigden zenden op de hoogtijden in elkanders kerkelijk leven? Omdat wij hier te Lisse gelukkig niet alleen oog hebben voor hetgeen ons scheidt, doch óók voor wat ons samenbindt.

Omdat wij ons, in de hoofdwaarheden van het Chris- telijk geloof, éénsgeestes met elkander weten.

Omdat wij, bij alle zondige verdeeldheid in het lichaam van Christus, toch belijden te gelooven: „één heilige, algemeene, Christelijke Kerk; de gemeenschap der heiligen“.

Indertdaad, u hebt volkomen gelijk: het zenden van afgevaardigden is méér dan een beleefdheidsvorm. Het is door óns althans bedoeld als een flauwe mani- festatie van den, helaas in ons vaderland zoo weinig trekkenden hand tusschen de leden der onderschei- dene kerken onderling. Wij beoogen er mede: uiting te geven aan het in ons levend verlangen naar meer- dere eenheid tusschen de belijders van denzelfden Christus.

Nog eens: de grenzen verdoezelen, wenschen we in geen enkel opzicht. We weten, wat we aan elkander hebben. Durven, als het moet, ook den strijd aan. Maar over de kerkmuren heen reiken we intusschen elkander volgaarne de broederhand; en wij van onze zijde zijn geen oogenblik bevreesd, dat door een daad, als door u gewraakt, steun zou worden geboden aan de Chr. Geref. „actie“, noch ook aan eigen kerk schade zou worden berokkend.

Ik hoop, dat u thans het juiste licht is opgegaan over die „bedenklijke“ houding van den kerkeraad te Lisse en zou mij er over verblijden, wanneer door dit schrijven uw afkeurend oordeel in een waar- deerend zou zijn veranderd.

Immiddels verblijf ik met broedergroeten

Uw dw.

TH. RUYS Jr

Daarna reageerde de „Leidsche Kerkbode“ van 11 September op de volgende wijze: